

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

בפני השופט שמאי בקר

המאשימה מדינת ישראל - משרד התעשייה והמסחר
ע"י ב"כ עו"ד טלי קינן

נגד

הנאשמים 1. פרידיו בע"מ
2. רועי מוטיעי
3. רונן רווח
שלושתם ע"י ב"כ עו"ד עינת ברכה

הכרעת דין

החלטתי לזכות את הנאשמים מן העבירות המיוחסות להם בכתב האישום.

העובדות - על פי כתב האישום

1. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום בחודש נובמבר 2011, המייחס להם עבירה של הטעיית צרכן לאחר מועד התקשרות בעסקה בענין מהותי בעסקה, בניגוד להוראות סעיפים 2(א) (13) ו - 2(א)3, יחד עם סעיף 23 לחוק הגנת הצרכן, התשמ"א - 1981 (להלן: "החוק" או "חוק הגנת הצרכן").

כן הואשמו הנאשמים, עקב התלונה בענין הפרת הסעיפים הנ"ל, באי גילוי פרטים בדבר עוסק (מס' ח.פ.), בניגוד להוראת סעיף 14ג(1) לחוק, בשילוב עם סעיפים 23 ו- 25 לחוק הנ"ל.

2. הנאשמת 1 היא חברה (להלן: "פרידיו"), והנאשמים 2 ו - 3 הם מנכ"לה ומנהל אתר המרשתת שלה, העוסקים במכירת מדפסות וציוד מתכלה נלווה לציבור הרחב, בין היתר - באתר פרידיו במרשתת.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

אתר פרידיו מקושר ומחובר לאתר זאפ, אתר המספק שירות של השוואת מחירים בין מוצרים מגוונים באתרי מכירות שונים, לפי קטגוריות של אותם המוצרים. כך לדוגמא, אם פלוני מחפש מוצר אלמוני באתר הנ"ל, הרי שלאחר שיקיש "מכסחת דשא", למשל, תופיע לפניו רשימה של אתרים (חנויות מקוונות) המוכרים את המוצר האמור, כאשר סדר הופעתם נקבע - על ידי מחשב - לפי המחיר, מן הנמוך ביותר אל הגבוה ביותר (כך על פי רוב, וכברירת מחדל).

אין חולק, איפוא, כי האתר מתמרץ למעשה סוחרים להציע מרכולתם במחיר נמוך, על מנת לקבל דירוג גבוה יותר ברשימה הנפרשת לעיני הקונה הפוטנציאלי.

3. הצרכן - המתלונן, מר גונן דרור, חיפש לעצמו - בסוף שנת 2010 - מדפסת, ולאחר שיטוט באתר זאפ נתקל, בראש הרשימה הרלוונטית לענייננו, במדפסת שהוצעה למכירה על ידי פרידיו, בסך של 96 שקלים, בלבד.

שמח וטוב לב הזמין הנאשם, באתר החברה, שתי מדפסות. המתלונן קיבל אישור ממוחשב, מעין מענה אוטומטי, על ביצוע העסקה. ברם, תוך דקות ספורות, כאשר הזדרז המתלונן להתקשר לחברה על מנת להסדיר את אופן המשלוח - הודיעו הנאשמים למתלונן, מיד ולאחר, כי נפלה טעות קולמוס ביחס למחיר (המחיר הנקוב היה בערך של 10% מהמחיר הריאלי), ועל כן העסקה מבוטלת. אין חולק, כי באותה הנשימה אף הודע למתלונן, כי כרטיס האשראי שלו לא חויב במאום, ולא יחויב במאום (סעיף 6 לכתב האישום).

המתלונן לא הרים ידיים, ושלח דוא"ל אל הנאשמים, בדרישה לעמוד בעסקה הנ"ל, אולם הללו עמדו במרץ, והסבירוהו, שוב, כי מדובר בטעות שנפלה ביחס למחיר המדפסת.

4. יודגש: לית מאן דפליג, כי למתלונן לא נגרם כל נזק כספי (כלל לא עלו על הפרק אותם דמי ביטול ו/או טיפול מוכרים ומקוממים, בוודאי בנסיבות הענין); לנאשמים לא צמח כל רווח מן העסקה המבוטלת הנ"ל; העסקה בוטלה מיד, ללא "לך ושוב" או טרדות מיותרות; ולא פחות חשוב - הנאשמים לא ניסו לשווק למתלונן מוצר זה או אחר, תחת המדפסת נושא העסקה המבוטלת.

5. המדינה טענה בכתב האישום, שהנאשמים כשלו בפיקוח ובבקרה על המחירים המוצעים על ידם, והם לא קבעו מחיר מינימאלי בסיסי למוצר, עד כי - גם לשיטת המדינה עצמה -

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

"... ירד המחיר של המדפסת כלפי מטה, עד כדי כך שלא היתה כדאיות כלכלית לעסקה" (שם, סעיף 5 סיפא; ההדגשה אינה במקור).

6. המדינה קצפה על כך כי הנאשמים פטרו עצמם, על פי תקנונם, מכל אחריות של טעות במחיר (סעיף 8 לכתב האישום), ובעשותם כך הטעו את המתלונן לאחר ההתקשרות, בענין מחיר המדפסת (שם, סעיף 9).

כואבים ככל שיהיו הדברים, לא פטרה עצמה המדינה גם מדיון בנוזקי הצרכן - המתלונן, לשיטתה, ואביא הדברים כלשונם: "הצרכן הפסיד את האפשרות לקנות ביום 1.11.10 את המדפסות שהיו נחוצות לו, ויכול היה לקנותם דרך אתר זאפ אצל ספקים אחרים...".
למותר לציין, כי המדינה לא נקבה במחיר בו הציעו ספקים אחרים את אותה המדפסת.

7. על כל אלה, הוסיפה המדינה אישום נוסף, מחמת היעדר מספר הח.פ. של פרידיו באתר של חנותה המקוונת.

עם זאת, אין מחלוקת - כך על פי כתב האישום - כי המתלונן, יזם והצליח ליצור קשר עם החברה, על נקלה, הן טלפונית והן בדוא"ל, והיעדר מספר הח.פ. של הנאשמת 1 לא היה בעוכריו, אף לא היווה חלק מתלונתו.

8. רגע לפני קיום ההקראה בתיק תיקנה המדינה את כתב האישום, על דרך הוספת שני עדי תביעה נוספים, ביניהם מנכ"ל זאפ, להוכחת כתב האישום. מיד לאחר מכן כפרו הנאשמים בעובדות כתב האישום והתיק נקבע להוכחות.

ראיות התביעה

9. ראשון העיד מטעם התביעה מר איתן זינגר, מנכ"ל האתר זאפ בעת הרלוונטית לכתב האישום. לציין, כי מר זינגר הוא אחד מאותם העדים שצירופם התבקש על ידי המדינה, במיוחד, בהודעתה על תיקון כתב האישום.

עדותו של מר זינגר היתה - מתחילתה ועד סופה, ללא יוצא מן הכלל - לטובת הנאשמים. מר זינגר העיד כי המחיר שהוצג ביחס למדפסת אכן היה נמוך בכ - 90% מן המחיר ההוגן

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

בשוק (מחיר של 96 שקלים למדפסת בשווי של 1,000 ₪), וכי הטעות ריצדה על גבי המסכים רק למשך שעות ספורות, בלבד.

מר זינגר מסר עוד בחקירתו הראשית, כי להבנתו - ולאור נסיונו - מדובר בטעות הקלדה, הא ותו לא.

עוד הבהיר מנכ"ל זאפ, כי באתר זאפ יכול כל צרכן סביר להתרשם, מהר מאוד, מה הוא מחיר השוק הנכון של מוצר פלוני.

המנכ"ל אישר, כי המדפסת הזולה ביותר שניתן כיום למצוא באתר זאפ עולה 150 ₪, וכי מאז המקרה נושא כתב האישום ועד היום לא עלו מחירי המדפסות.

לשאלתו של בית המשפט, אם לא כדאי לסוחר פלוני לנקוב במחיר נמוך כדי "לטפס" במעלה רשימת המוכרים, השיב מנכ"ל זאפ, כי הדבר נכון רק לגבי הנחה באחוזים סבירים, כ- 10%, לשיטתו, מהמחיר הראוי, וזאת בכדי ליצור פיתוי אצל הצרכן. אליבא דמר זינגר, הצגת מחיר כפי המקרה דנא גורמת דווקא ל"רעש שלילי", כלשונו, המסב נזק למפרסם, ומדובר ב"תרגיל" בלתי מומלץ בעליל.

מר זינגר אישר עוד, כי מחיר המדפסת נושא כתב האישום בשנת 2010 אכן עמד על כ- 1,000 ₪.

לסיכום העיד מר זינגר, כי פרידיו היא בעלת דירוג של 4.5 מתוך 5 באתר זאפ, דהיינו ציונה עומד על 90/100, על סמך משוב גולשים - צרכנים, על כל המשתמע בכך.

10. עדת התביעה השניה היתה הגב' מרינה בן ארי, ראש אגף חקירות במשרד התמ"ת, במחלקת מכר מרחוק; היא העידה, כי לטעמה לא פיקחו הנאשמים כדבעי על התוכנה שקובעת עבורם את המחירים הנמסרים לזאפ.

בחקירתה הנגדית אישרה הגב' בן ארי, כי באתר פרידיו מתנוססים לראווה מספרי הטלפון שלה, מספר הפקס, וכתובת דוא"ל, וכי "אין בעיה להשיג אותם". עם זאת, עדיין לא קיים מספר ח.פ., הבהירה - נחרצות - הגב' בן ארי.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

הגב' בן ארי נשאלה - "אם תיכנסו לאתרי אינטרנט בכמה אתרים יהיו מס' ח.פ.?", ועל כך השיבה - "אני לא יודעת, אני לא בדקתי".

הגב' בן ארי הבהירה, לשאלת בית המשפט, כי הנאשמים חטאו בכך שלא הגדירו נכונה את מחיר המינימום של המדפסת הפתיינית, ומכאן שהטעו את שאר הצרכנים, אשר היו עלולים לסבור כי זה המחיר הנכון.

11. אחריהם עלה על דוכן העדים מר גונן, המתלונן. המתלונן אישר את עובדות כתב האישום הרלוונטיות אליו.

מר גונן הבהיר כי הוא זה שיצר קשר, מייד, עם הנאשמים, על מנת לממש קנייתו, אולם נאמר לו, מיד, כי מדובר בטעות. המתלונן סיפר על פסק דין שמצא, בעל קווים דומים, לשיטתו, והוא הביאו לידיעת הנאשמים, במסגרת מאמציו לאכוף העסקה על האחרונים (ת"ק (י-ם) 2385/07 אבשלום נ' סופטסייל ואח').

המתלונן אישר כי אכן לא נגרם לו כל נזק כספי, וכי נזקו מסתכם בכך ש - "לא קיבלתי את המדפסת שרציתי". המתלונן קנה, בהמשך, מדפסת אחרת, בעלות של 150 ₪, מחנות אחרת.

בחקירתו הנגדית אישר המתלונן, כי בראש מעיניו עמדה העלות הנמוכה של המדפסת, וכי ראה באתר זאפ מגוון מחירים, וכי המדפסת אותה ביקש לרכוש, ב - 96 שקלים, היתה בעלת יכולות וכישורים הרבה מעבר לצרכיו. הלה אישר עוד, כי חיפש לעצמו "מדפסת ביתית הכי פשוטה שיש".

מפאת חשיבותם של הדברים, אביא את קטע החקירה הנגדית הבאה, כלשונן :

"ש. בעצם הצרכים שלך, אתה אומר שקניית מדפסת ב 150 ₪, אתה צריך מדפסת ביתית הכי פשוטה שיש?"

ת. מאשר.

ש. לא הזמנת את המדפסת הזו, הזמנת מדפסת משרדית ששווה 1000 ₪, והעסק אמר לך שעשה טעות. אני אומרת לך שניסית לנצל את הטעות.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

ת. נכון אני לא מתכחש לעובדה שידעתי שהמחיר של המדפסת הוא לא המחיר הרגיל שלה. (עמ' 14, שו' 2 ואילך; ההדגשות אינן במקור).

המתלונן ניסה לתקן קמעה את תשובתו הנ"ל והוסיף: "... אחרי זה כשישבתי לבדוק ראיתי שזה עולה 1000 ולמעשה הנחתי שנפל אפס וזה היה צריך להיות 960...".

חרף הבנה זאת, המשיך המתלונן את מאבקו, והגיש תלונתו לתמ"ת.

המתלונן אישר, לקראת סוף חקירתו הנגדית, כי לא נעשה כל ניסיון לפתותו לרכוש מכשיר אחר, וכי הנאשמים לא ניסו למושכו שלא כדין לבצע כל רכישה חלופית בחנותם.

12. פרשת ההגנה החלה עם העדת הנאשם מס' 2, מר רועי מוטיעי, מנכ"ל פרידיו, כאמור; מעדותו ניתן היה ללמוד, ראשית, כי על חשבונות החברה מוטבע מספר הח.פ. שלה (נ/8).

כן למדנו את שכבר ידענו, כי אין הרי המדפסת נושא כתב האישום, ה - HP8000, הבכורה ורבת היכולות, כהרי זו שלבסוף רכש המתלונן בפועל (לא אצל פרידיו), הלא היא האחות הקטנה והמוגבלת, ה - HP1000 (השוו: המפרט העשיר לעומת זה הדל - נ/9 לעומת נ/10).

עוד הובהר, ולא נסתר, כי המדפסת הרלוונטית לענייננו, זו רבת המעלות, עלתה לפרידיו עצמה, סך של 795 ₪, או - 927 ₪, כולל מע"מ, ללמדך - בין היתר - על שולי הרווח המזעריים במכירתה לציבור (נ/11).

בהמשך העידה ההגנה, כי עיקר הרווח של פרידיו אינו במכירת המדפסת, כעולה מהפער הזעיר שבין מכיר עלותה לבין מחירה הריאלי (כ - 960 ₪), אלא בשיווק הדיו ובמוצרים נלווים נוספים. כן הודגש, כי מי שקונה מדפסת מאת הנאשמים - אינו מחויב לרכוש דווקא אצלה את אותם המוצרים הנלווים.

בחקירתו הנגדית אישר המנכ"ל, הנאשם 2, את שהבהיר מנכ"ל זאפ, כעד תביעה, כי את מחירי המדפסות אכן מורידים, על מנת להרוויח בגין מכירת דיו, אולם זאת - "בטווח ההגיון, לא מ - 960 ₪ ל 96 ₪".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

מנכ"ל פרידיו אישר, כי תוכנת הסריקה של זאפ ושל מתחרי הנאשמים, זו שאחראית להתאים ו/או להוריד את מחירי המוצרים שמוכרים הנאשמים - מקושרת לכל חנותם ומוצריהם, וכי הטעות היתה פשוטה: **"במקום שהמינימום שהוקלד יהיה 960 הוקלד בטעות 96 ש"ח"**.

13. עד ההגנה הבא היה הנאשם 3, מר רוני רווח, מנהל אתר החברה, אשר אישר בעדותו הראשית, כי הוא זה ששגה עת הקליד מחיר מינימום למדפסת נושא הפלוגתא, על סך 96 ש"ח, תחת 960 ש"ח.

מנהל האתר הסביר, כי התוכנה מותאמת באופן כזה שתהא מסוגלת ורשאית להוריד את מחיר מוצרי החברה מעת לעת, בשקל אחד (1 ש"ח) כל פעם, ולא יותר. כלומר, אם סוחר פלוני הציע המדפסת האמורה ב - 960 ש"ח, אז חנות הנאשמים תעדכן המחיר, אוטומאטית, באמצעות אותה התוכנה, למחיר של 959 ש"ח.

מנהל האתר הסביר שוב, בחקירתו הנגדית, כי - **"מדובר בטעות הקלדה שלי. אני מקליד מאות מוצרים ביום ואני לא חושב שבגלל טעות של אפס צריך להוריד לי את הראש או להעמיד אותי לדין"**.

מנהל האתר הסביר עוד, לשאלת התובעת, כיצד הוא סורק ובודק, מדי יום, את מוצרי החנות - **"לוקח זמן אבל אני עובר על כולם"**, על מנת לוודא שאין טעויות במחיר.

וגם, שוב הובהר על ידי הנאשם 3, מה שממילא לא היה במחלוקת, כי תוך 5 דקות לערך מביצוע הרכישה על ידי המתלונן נוצר עימו קשר (הנאשם 3 טוען כי הוא זה שהתקשר אל הצרכן, כאשר האחרון טוען כי הוא יזם הקשר, אך אין מחלוקת על עצם יצירת הקשר המיידי), והובהר לצרכן - המתלונן כי לא יוכל לממש זכייתו, כלומר - רכישתו.

דיון והכרעה: הנאשמים פעלו ביושר, כדת וכדין

14. הסעיף העיקרי לפיו הואשמו הנאשמים הוא סעיף 2(א)(13) ו - 2(א)(3) לחוק הגנת הצרכן, יחד עם הוראת סעיף 23 לאותו החוק. סעיף 2(א)(13) ו - 3(3), המצוי בראשית פרק ב' לחוק, שעניינו **"הטעיה וניצול מצוקה"**, קובע - תחת הכותרת **"איסור הטעיה"** - כדלקמן:

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

"לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה כמהותיים בעסקה:

(3) מועד ההספקה או מועד מתן השירות;

(13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית; "

הגם שהיטב ידענו כי הטעיית צרכן איננה ענין של מה בכך, בא סעיף 23 (א) לחוק ומבהיר את רצינותם של הדברים, וההשלכות על המורשעים בעבירה כגון דא, כהאי לישנא:

"עוסק שעשה אחד מאלה, דינו - מאסר שנה או קנס פי שבעה מן הקנס כאמור בסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 ...
(1) עשה דבר העלול להטעות צרכן בניגוד להוראות סעיף 2; "

15. האמנם עולים המעשים המתוארים בפרק העובדות של פרשה זו לכדי הטעיה, או ניצול מצוקה, רחמנא ליצלן? אני סבור כי התשובה שלילית.

16. עדותו הכנה והבהירה של הנאשם 3, כמו גם זו של הנאשם 2, מביאים לכלל מסקנה חד-משמעית, שאינה משתמעת לשתי פנים, לפיה המחיר שמשך לכאורה את המתלונן אל אתר הנאשמת 1 - נולד כתוצאה מטעות הקלדה, טעות שבתום לב.

17. יודגש ויובהר: לא רק התרשמות מעדותו הכנה של הנאשם 3 היא שמביאה אותי לקבוע כי אני מאמין לו שהקליד בטעות את המחיר המינימאלי של המדפסת בסך 96 ₪, במקום 960 ₪, אלא שמכלול של גורמים רבים נוספים מוביל לכך:

א. מנכ"ל זאפ, עד שהוזמן במיוחד מטעם התביעה, העיד מנסיונו הרב, ללא כל אינטרס או היכרות עם הנאשמים, כי הוא סבור שמדובר, אכן, בטעות הקלדה.

ב. אין חולק, כי תוך מספר דקות מביצוע העסקה הודע למתלונן - לאלתר - על הטעות; לא נעשה כל נסיון לפתותו לרכוש מוצר אחר, או את אותו מוצר, במחיר אחר. ללמדך, כי לא עמד כל אינטרס או מניע לא כשר, או נכלולי חלילה, מאחורי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

אותה טעות הקלדה. אבהיר, כי ברי לי שהעבירה אינה תוצאתית, אולם העובדה האמורה מלמדת על תום הלב ביחס ליסוד הנפשי אצל הנאשמים.

ג. מנכ"ל זאפ העיד, כי "תרגיל" של הורדת מחיר לערך של 10% ממחירו הריאלי רק גורם ל"רעש שלילי", ולנסיונו אין כל טעם כלכלי לנהוג כך, קרי - להטעות את מאן דהוא.

ד. כרטיס האשראי של המתלונן לא חויב. הוא לא נדרש לשלם דמי ביטול, טיפול, או כדומה.

ה. הנאשמים הראו והוכיחו, כי רכשו את מחיר המדפסת במחיר של למעלה מ- 900 שקלים; מה להם למוכרה במחיר של 96 שקלים? קל וחומר שכך הם פני הדברים, כאשר אין חולק שהנאשמים לא מחייבים רוכש מדפסת פלוני, אף לא את המתלונן, לקנות אצלם חומרים נלווים, מתכלים, או אחרים, כתנאי או כחלק מן העסקה.

ו. מה לפלוני להטעות את הזולת - אם אין לו שום רווח, בהווה או בעתיד, בצידה של אותה הטעיה? הרי אין חולק, כי למתלונן לא נגרם כל נזק, אף לא נעשה נסיון לגרום לו נזק.

על עמדת התביעה לפיה דווקא קיים לו נזק, לפיו המתלונן החמיץ הזדמנות לקנות באותו הרגע מדפסת אצל מתחרי הנאשמים - לא אכביר מילים, ורק אציין ביבושת, כי התואר "מלאכותי" עושה חסד עם גישה זו של התביעה.

ז. עשרות מוצרי החנות נמכרים על ידי הנאשמים באמצעות זאפ. אם יש טעם כלשהו בביצוע תרגיל הטעיה כגון זה המתואר בכתב האישום - מדוע בוצעה ה"הטעיה" רק לגבי מוצר אחד ויחיד?

ח. אף אין מחלוקת כי הטעות "חיה" רק משך שעות ספורות בלבד, ומיד עם גילויה - תוקן המעוות.

ט. ואחרון - לא חביב ולא בחשיבותו: אפילו המתלונן, בכבודו ובעצמו, הודה בעדותו בפני בית המשפט, ולו בדיעבד, כי ברור לו כי הנאשמים פשוט טעו בהקלדת מחיר

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

המדפסת. אלא, שהמתלונן סבר וסבור - משום מה - כי יש לחייב הנאשמים במכירת מדפסת במחיר שברור כשמש כי בטעות יסודו, גם אם הוא כרוך בהפסד כלכלי מכאיב וברור.

18. כל המתואר לעיל מוליך למסקנה חד משמעית, כי לא זו בלבד שהנאשמים לא היטעו כלל את המתלונן ביחס למחיר המדפסת, הרי שהלה הודה - ברחל בתך הקטנה - כי כלל לא הוטעה ביחס למחירה. אדרבא, המתלונן ידע גם ידע שמדובר בטעות של הנאשמים, והוא ביקש לממשה, משל היה "צרכן ברשות תורה".

19. אם היה מי שציפה כי המדינה תבקש לעצור ולהרהר בחיוניותו של המשך ההליך, לאחר שהמתלונן הודה בבית המשפט, במפורש, כי ידע שהוא נשען על טעות של הנאשמים - הרי שנכונה לו אכזבה (וכתיבת הכרעת דין).

המדינה סברה והוסיפה, כי לשיטתה גם לא היו פיקוח או ביקורת נאותים על האתר לבל תקרה טעות כגון דא, לא מצד מנהל האתר ולא מצד הנאשם 2, המעביד, ומכאן גם אחריותו של האחרון.

אומר מעבר לצורך - שכן כאמור כלל לא התגבשה כאן הטעיה - כי גם טענה זו, התוקפת את היעדר הפיקוח הנאות על ידי מי מהנאשמים - משוללת יסוד.

ודוק: הנאשם 3 העיד, ואני מאמין לו, גם נוכח עדותו המהימנה וגם נוכח התוצאות "בשטח", כי ביצע, באופן יומי, בקרה על מחירי החנות ברשת.

במקרה דנא, הטעות תוקנה מיד לאחר שנודע עליה, עם ההזמנה הראשונה של מדפסת במחיר "מציאה" זה; הנאשמים פעלו מיד לתקן הטעות - ורק בשל מערכת העדכון העתית, המתעדכנת "רק" כל כמה שעות - תוקן המחיר תוך שעות ספורות, ולא על אתר, תרתי משמע. למותר לציין, כי אין בפני המדינה תלונות נוספות נגד הנאשמים בענין המדפסת דנא, או בכלל.

20. הנה כי כן, רוב מהומה - וכתב אישום - על לא מאומה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

- טעות קולמוס, טעות הקלדה אנושית וחד-פעמית, שתוקנה לאלתר, ושאינן כל הגיון פלילי או עסקי מאחוריה, הביאה את המדינה עד הלום, לנגד עיניו המשתאות של בית המשפט.
21. המדינה כשלה איפוא בהוכחת הטעיה, על היסוד הנפשי הכרוך בכך, מצד מי מהנאשמים, ובנסיבות הענין - גם היעדר פיקוח או בקרה אינם עולים על הפרק. הנאשמים פעלו איפוא כדת וכדין.
22. אני סבור כי הנאשמים פעלו כדין לא רק משום שלא התכוונו כלל להטעות את הזולת, בהתאם לאותו סעיף אישום שבחוק הגנת הצרכן, אלא כי אף פעלו בהתאם לזכותם בדיני החוזים הכלליים, כמפורט להלן.
23. סעיף 14 (א) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג - 1973, קובע תחת הכותרת "טעות", את ההוראה הבאה:

"מי שהתקשר בחוזה עקב טעות וניתן להניח שלולא הטעות לא היה מתקשר בחוזה והצד השני ידע או היה עליו לדעת על כך, רשאי לבטל את החוזה."

הנאשמת 1 התקשרה בחוזה עם המתלונן עקב טעות, טעות במחיר - 96 שקלים תחת 960 ש"ח, ואין נפקא מינה בכך שהטעות היתה בהצעתה שלה; המתלונן, הצד השני, הבהיר בעדותו, כי ברור היה לו שמדובר במחיר לא ריאלי, ונוכח העובדה שבאתר זאפ מופיעה רשימת מחירים של מתחרים שונים - בוודאי שגם ממילא היה עליו לדעת זאת בזמן אמת.

מכאן, שעל פי הוראת סעיף 14 (א) לחוק החוזים - פשיטא שהנאשמים פעלו כדין עת ביטלו, לאלתר, את ההתקשרות עם המתלונן.

24. יובהר מיד, כי אין לי מחלוקת עם המאשימה, ואין ספק כי חוק הגנת הצרכן הוא חוק ספציפי החל על מערכת היחסים שבין הצרכן לעוסק. ברם, אין בכך כדי לקבוע שאותו חוק הוא גם בן יחיד, המחריג את דיני החוזים הכלליים, מעל פני היחסים האמורים.

ברור כשמש, כי חוק החוזים חל לצד ובהרמוניה תחיקתית עם החוק להגנת הצרכן, והוראת סעיף 14 לחוק החוזים, כאמור לעיל, אינה סותרת את הוראות חוק הגנת הצרכן, בוודאי שלא בנסיבות המקרה דכאן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

גישה זו מעוגנת בדין. כך חוק הגנת הצרכן, הקובע בסעיף 41 לו, כי - "חוק זה בא להוסיף על כל חוק ולא לגרוע ממנו" (חוק הגנת הצרכן מאוחר לחוק החוזים); וכך נלמד גם כידוע, מחוק החוזים עצמו, הקובע בסעיף 61 לו, כי - "הוראות חוק זה יחולו כשאין בחוק אחר הוראות מיוחדות לענין הנדון".

חוק הגנת הצרכן, בוודאי החלק הרלוונטי לענייננו, זה הפלילי, דן בעיקר ב"הטעיה", להבדיל מטעות בתום לב (על ההבדל העמוק ביניהם ראו כמובן את סעיפים 14 ו- 15 לחוק החוזים). משמע, אין כל מניעה - ואדרבא - להחיל את הוראת סעיף 14 לחוק החוזים, על המקרה דנא.

25. החלת חובת תום הלב בפרט, והוראות חוק החוזים בכלל, על המשפט הישראלי, ומסתמא - גם על המשפט הפלילי, אף נטועה בפסיקה. כך כבוד השופט חשין (כתוארו אז) במסגרת רע"א 6339/97 רוקר נ' סלומון, פ"ד נה (1), 199, 249 ה' (הדגשות שלהלן - אינן במקור):

"נזכיר בראשית את הוראת סעיף 39 לחוק החוזים, הקובעת וזו לשונה:

קיום בתום לב - "בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב; והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנובעת מחוזה".

בעקבותיה של הוראה זו צועדת הוראת סעיף 12(א) לחוק החוזים, ולפיה "במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב". מוסיף ומורנו סעיף 61(ב) לחוק החוזים, כי "הוראות חוק זה יחולו, ככל שהדבר מתאים לענין ובשינויים המחוייבים, גם על פעולות משפטיות שאינן בבחינת חוזה ועל חיובים שאינם נובעים מחוזה". הוראת סעיף 61(ב) לחוק החוזים מדמה עצמה לתחנת-אוטובוסים המשלחת אוטובוסים אל כל רחבי הארץ.

כמוה כתחנת-אוטובוסים כן היא הוראת סעיף 61(ב) לחוק, המשלחת את הוראת סעיף 39 (כמותה את הוראת סעיף 12, ובעצם את כל הוראות חוק החוזים), אל כל תפוצות משפט ישראל. כהוראת סעיף 61(ב) לחוק החוזים, שְׁתָּלָה עצמה הוראת סעיף 39 בצופן הגנטי של כל הפעולות המשפטיות שאינן בבחינת חוזה ושל כל החיובים שאינם נובעים מחוזה "ככל שהדבר מתאים לענין ובשינויים המחוייבים". צירופה של הוראת סעיף 61(ב) להוראת

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

סעיף 39 לחוק הופכת את הוראת סעיף 39 לדוקטרינה החותכת את משפט ישראל כולו לאורכו ולרוחבו, מלוא כל הארץ כבודה."

26. דווקא הנאשמים הם אלה שנהגו, איפוא, בתום לב, ולא הטעו, בוודאי שלא התכוונו להטעות - איש.

הוראות חוק החוזים, ולא רק החוק להגנת הצרכן, חלות גם הן, על יחסי צרכן - עוסק. גם על צרכן, רחמנא ליצלן, כן - כן, גם עליו, חלות חובות של תום לב, הן בשלב של ביצוע החוזה, והן בשלב שלפניו, כשניצבת לפניו הצעת העוסק.

איני בטוח, איפוא, כי מקום שבו צרכן פלוני יודע גם יודע על טעות יסודית במחיר שנקב בפניו הסוחר, והוא עומד על קיום החוזה (אדרבא: אף מזמין שני פריטים) - ניתן לומר עליו שנהג בתום לב.

ניחא שהמתלונן נהג כפי שנהג, אולם שהדי במרומים שלא אוכל להבין מדוע בחרה המדינה להעלות על נס את תלונתו ולתרגמה לכתב אישום פלילי נגד הנאשמים; למצער, לא מובנת לי התחפרות המדינה מאחורי כתב האישום, שעה שבבית המשפט יצא המרצע מן השק, והמתלונן הבהיר שידע גם ידע כי נפלה טעות, טעות קשה וקיצונית, במחיר המדפסת שביקש לעצמו.

זיכוי הנאשמים גם מחמת פגמים בכתב האישום

27. המדינה האשימה את הנאשמים בכך שפרסמה מחיר "מפתה" שהביא את המתלונן להתקשר עם הנאשמת בעסקה, שבוטלה בהמשך, הכל כמתואר לעיל.

28. בנסיבות אלה, אף לא ירדתי לסוף דעתה של המדינה בהכתרת סעיף האישום כ - "הטעיית צרכן לאחר מועד התקשרות בעסקה בענין מהותי בעסקה" (ההדגשה שלי - ש.ב.).

הרי המדינה עצמה טוענת, כי המחיר האטרקטיבי (לשון המעטה) של המדפסת הוא ש"הטעה" את המתלונן לקבל את ההצעה ולהתקשר עם הנאשמת 1 בעסקה שבוטלה לאחר מכן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

מכאן, שאפילו אניח לרגע קיומה של הטעיה - הרי שזו בוצעה לפני ההתקשרות ולא לאחריה.

29. המדינה אף האשימה את הנאשמים בהטעיה ביחס ל - "מועד ההספקה או מועד מתן השירות". השתוממתי. שאלתי את התובעת, עת נשמעו הסיכומים, לפשר הדבר, והתשובה היתה, שמכיוון שלא סופק המוצר - חל גם סעיף זה, ומכאן גם האישום דנא.

קבעתי כבר, כי הנאשמים ביטלו כדין את ההתקשרות. ברם, אפילו הייתי קובע ההפך, ומרשיעם בדין בגין הטעיה, לא הייתי יכול - מבחינת מילולית וכמי שאמון על השפה העברית הבסיסית - להרשיע את מי מהנאשמים בגין סעיף זה.

אם פלוני מודיע לאלמוני כי ביטל עימו את עסקה לספק לו מוצר, בין אם הביטול נעשה כדין ובין אם לאו, מה לי ומי לי מועד ההספקה? איזה מועד? איזו הספקה? של מה בדיוק? רק למאשימה הפתרונים.

למען הסר ספק, אם כן, אני מזכה את הנאשמים גם מהאישום הדין בס"ק (3) להוראת סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן.

30. עוד יצוין, כי המדינה דיברה על אחריות קפידה, בסיכומיה ובכלל, עת התייחסה לאישום המרכזי נגד הנאשמים. מעבר לצורך אומר, כי על פני הדברים, "הטעיה" אינה עולה בקנה אחד עם אחריות קפידה. אין אדם מטעה את חברו, במובן של עבירה פלילית, בלא מודעות או כוונה.

דומני שהמדינה בלבדה את היוצרות, לענין היסוד הנפשי, עם הוראת סעיף 17 ב (ד) לחוק הגנת הצרכן, הקובע כי - "המחיר המחייב של טובין יהיה המחיר שהוצג עליהם בהתאם להוראות סעיף זה, אף אם מחירם בקופה גבוה מהמחיר האמור". למותר לציין, כי הנאשמים לא הואשמו בעבירה על סעיף זה.

זוטי דברים ואכיפה ברונית בדבר אי ציון מספר ח.פ. באתר פרידיו

31. המדינה צירפה לאישום העיקרי והמהותי בדבר הטעיית צרכנים, אישום נוסף, נלווה, לפיו לא צוין המספר ח.פ. של פרידיו - באתר החברה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

32. על פני הדברים ברור - אף המדינה לא תטען אחרת - כי אישום זה הוא תוסף לאישום העיקרי, ולולא נולד הראשון לא היה קם לו צאצא זה.
33. אני סבור, איפוא, כי מטעמי צדק, דינו של אישום זה לילך בדרך אביו-מולידו, ועל כן אני מוצא לזכות הנאשמים גם מפני אישום זה, מן הטעמים הבאים.
34. מספר ח.פ. של חברה נדרש לצרכן לשם צרכים משפטיים ו/או לטובת יצירת קשר עימה.
35. הגב' בן ארי, ראש ענף חקירות במשרד התמ"ת, העידה בפני, בחקירתה הנגדית, כי היא מאשרת שבאתר הנאשמת 1 ניתן למצוא מס' טלפון, פקס, דוא"ל - **"ואין בעיה להשיג אותם"** (כפי שאלת הסנגורית). בהמשך, העיד המתלונן עצמו (שלא התלונן בענין זה), כי אכן, לא היתה לו כל בעיה ביצירת קשר עם הנאשמים.
36. מנכ"ל פרידיו העיד כי ב - 90% מאתרי חנויות הדומות לשלו - לא מופיע מספר ח.פ. באתר. הגב' בן ארי, מטעם משרד התמ"ת, נשאלה בענין זה, כך - **"אם תכנסי לאתרי אינטרנט בכמה אתרים יהיה מס' ח.פ.?"** והשיבה - **"אני לא יודעת אני לא בדקתי"**.
- לכשביקשה הסנגורית להגיש לבית המשפט מסמכים המלמדים כי גם אתרים אחרים אינם מהדרים במצוות נקיבת מספר ח.פ. באתריהם, הודיעה התובעת - **"אין צורך בהגשת המסמכים. יכול להיות שאין באתרים אחרים. יש אלפים, אי אפשר לעקוב אחרי כולם. זה משתנה בכל רגע נתון"**.
37. האמור לעיל מלמד, כי נושא ח.פ. הוא אכן שולי, ובשגרה אין הוא נבדק בכלל על ידי משרד התמ"ת, ועל כן מדובר באישום שאינו אלא סרח עודף לאישום שנקבע שהוא עצמו רחוק מלהניב הרשעה.
38. אני סבור כי יש לזכות הנאשמים מהאישום האגבי והבררני דנא. ודוק: אם קיימים אלפי אתרים רלוונטיים, והמאשימה אינה טורחת כלל לבדוק את קיומם של מספרי ח.פ. בהם, כפי שהעידה החוקרת מטעמה, אין זה צודק לאשר אכיפה בררנית זו כלפי הנאשמים, ולהרשיעם בעבירה זו, בוודאי שבנסיבות אלה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

39. גם העובדה שמבחינה מהותית והלכה למעשה לא נתקל הצרכן בכל קושי ליצור קשר עם הנאשמים, הן טלפונית והן בדוא"ל - תומכות במסקנת הזיכוי הנ"ל.
40. אגב, ולמעלה מן הצורך: גלישה לאתר זאפ (אותו אתר שמנכ"לה זומן לעדות מטעם התביעה ובחובו פרסמה הנאשמת 1 את מרכולתה) מלמדת, כי לפחות בחיפוש ראשוני, לא תמצא - לא בדף הראשי ולא בעמוד המיוחד של "צור קשר" - את מספר הח.פ. של זאפ.
- אדרבא: להבדיל מפרידיו, עם זאפ ניתן ליצור קשר אך ורק בדואר (רגיל בלבד, ולא בדוא"ל) או בפקס, בלבד.
41. במצטבר ולחלופין, סבורני כי נקל לקבוע כי מדובר, בנסיבות הענין, בזוטי דברים. ישאל השואל: הכיצד זה יכולה דרישה של המחוקק, שאינה מיושמת, ליהנות מהגנה זו?
- ובכן, סעיף 14 ג (א) (1) לחוק הגנת הצרכן, קובע כעשרה פרטים שעל העוסק במכר מרחוק לגלות לצרכן, כגון שם, כתובת, תכונת הנכס, פרטי אחריות ועוד כהנה וכהנה פרטים, שרק אחד מהם - אחד מני רבים - הוא מספר הח.פ. של העוסק.
- אני מוצא כי אי גילוי (או יותר מדויק לומר: אי ציון) פרט זה, בלבד, הוא בבחינת זוטי דברים, ועל פני הדברים אף למדנו כי אין המדינה מגישה כתבי אישום אך ורק בגין ביצוע עבירה זו, לבדה (כך השיבה התובעת, עת נשאלה על פסיקה ו/או תקדימים בענין זה, בשלב הסיכומים).

סיכום: חוק הגנת הצרכן אינו חוק התקפת העסקן

42. הרשעה של אדם בדין איננה ענין של מה בכך. השלכות הדין הפלילי על חייו של אדם היא קשה ומרחיקת לכת (ראו למשל את קביעות כב' השופט א' לוי בע"פ 6890/04 בענין **מדינת ישראל נ' בלאוסוב**, פורסם במאגרי המשפט). הדברים בוודאי יפים גם ביחס לחברה, בשינוי המחויב, ביחס למוניטין שלה, ולהצלחתה. חברה עסקית המורשעת בדין - מרחיקה מעליה קונים פוטנציאליים, והדברים ברורים וידועים.
- משום כל אלה, אין חידוש מרעיש בהנחת היסוד לפיה המדינה שוקלת, היטב שוקלת, אם ואת מי להביא לדין פלילי. ספק בעיני אם הנחת היסוד האמורה התממשה במקרה דנא.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידו בע"מ ואח'

43. שמענו את המתלונן מספר בעדותו, אודות השוואתו, לפיה הוא מצפה שבדיוק כמו טעות על גבי מחיר של מוצר בסופר-מרקט, המחייבת את אותו מוסד, כך גם תכובד טעות במכר מרחוק, ברשת.

אני מסכים בהחלט, כי מכר מרחוק, במרשתת, מחייב פיקוח הדוק, וברי שאין העוסקים במכר "שם" פטורים מחובות בהם מחויב סופר מרקט, כדברי המתלונן.

אולם, מאידך גיסא, אין העושים במלאכת האכיפה והפיקוח פטורים מהפעלת הגיון בריא ושיקול דעת, ולא כל טעות-אנוש דינה פקודת - Off with his head, כפי שחש והעיד מדם ליבו הנאשם מס' 3.

המדינה אינה יכולה לנהוג בשרירות, משל היתה מלכת הלבבות מ"ארץ הפלאות", ולא ייתכן כי כל טעות אנוש תמימה תביא לחבישת הטועה על ספסל הנאשמים.

44. מילא שהמתלונן סבור כי כל טעות, אבל כל טעות, בתג המחיר על גבי מוצר מחייבת מכירתו בהתאם; לשיטתו, גם מדבקת מחיר על סך 15 ₪ שהודבקה על טלויזיה יקרה בשווי אלפי שקלים, מחייבת מכירה.

ניחא שכך סבור המתלונן, אבל המדינה, מה עליה? כלום סבורה המאשימה ש"ייקוב המחיר השגוי את המוצר", בכל מקרה? הטחו עיניה מלראות?

ענין אחד הוא להגן על הצרכן, אולם ענין אחר לחלוטין הוא לגבותו שעה שהוא טוען, כמקובל היום, טענת "מגיע ליי" מרחיקת לכת - כאשר הוא יודע (או צריך לדעת) על קיומה של טעות יסודית אצל העוסק - היכן שכל מי שענינו בראשו יכול להבין שהדרישה משוללת יסוד והגיון, ואף ספק אם יש בה תום לב.

מה לה, למדינה, לעודד צרכנים לנהוג כפי שנהג המתלונן כאן? הפיכת חוק הגנת הצרכן ממגן לחרב, נגד עוסקים, בנסיבות בהן העוסק נהג כדין ובתום לב, נשגב מבינתי.

45. אעשה מלאכתי שלמה ואתייחס אף לפסיקה עליה נשענה המדינה, בעקבות המתלונן. הלה, שאינו משפטן, השליך יהבו על פסק דין שלכאורה אושש את עמדתו (ת"ק 2385/07 **אבשלום נ' סופטסייל**), ועימו סחף, כאמור, את המדינה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

אותה פרשה דיברה באדם שביקש לרכוש במרשתת, במכר מרחוק כבמקרה כאן, תוכנה שמחירה נקב - 170 ₪; המוכר דשם ביטל העסקה, שכן לדבריו טעה בהקלדה, שכן התכוון לנקוב במחיר של - \$170.

אין הנדון דומה לראיה. לא זו בלבד שבענין **אבשלום** האמור, הפער במחיר לא היה כה קיצוני כפי המקרה כאן, אלא - וכאן טמון ההבדל העיקרי והמשפטי הבולט לעין - שעצם נקיבת מחיר בדולרים, כפי שהתכוון לכאורה לעשות המוכר, עומד בסתירה מפורשת להוראת חוק הגנת הצרכן (סעיף 17 ב (ב) (1) לחוק מחייב הצגת מחיר רק במטבע ישראלי, מאז שנת 2002).

מה בין טעות אנוש, טעות קולמוס, בהקלדה של מחיר, כבמקרה דנן, לבין טעות בדין, או אי ידיעת הדין? בעוד שחוק הגנת הצרכן אוסר, במפורש, על נקיבת מחיר של מוצר בדולרים (אלא רק בשקלים), איני סבור כי הוא אוסר על ביצוע טעויות אנוש בתום לב.

46. אני מעלה על הכתב את ביקורתי כלפי המדינה לא ביד קלה, ובלא חמדה. אף זאת, רק לאחר שביקשתי, הפצרתי במדינה, לשקול צעדיה, ולאחר ששמעתי את הנאשמים - שנאנקו תחת איום חרב הדין הפלילי, על כל המשתמע מכך - מציעים להרים תרומה נאה למטרה יאה, על מנת לשים הפרשה מאחוריהם, והכל - לשווא.

47. אני מזכה איפוא את הנאשמים מן העבירות המיוחסות להם בכתב האישום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב תוך 45 ימים.

הכרעת הדין ניתנה היום ט' שבט תשע"ג, 20 לינואר 2013, בהיעדר הצדדים (בהסכמתם, ועל פי בקשתם).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 9758-01-12 מדינת ישראל נ' פרידיו בע"מ ואח'

שמאי בקר, שופט